

ОКОНЧАТЕЛНИ ПРЕПОРЪКИ ОТНОСНО НОРМАТИВНИТЕ ПРАВИЛА И ПРАКТИКИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

I. Наредба за провеждане на обществени консултации на територията на Столична община

Съответствие на наредбата и прилагането ѝ със [Стандартите за провеждане на обществени консултации](#)

ЕТАП НА ОБЩЕСТВЕНАТА КОНСУЛТАЦИЯ	СТАНДАРТ	НОРМАТИВНА РАМКА - КОНСТАТАЦИИ	КОМЕНТАР/ ПРЕПОРЪКА	ПРИЛАГАНЕ - КОНСТАТАЦИИ	КОМЕНТАР/ПРЕПОРЪКА	НАПРЕДЪК И ОКОНЧАТЕЛНИ ПРЕПОРЪКИ
1. ПЛАНИРАНЕ	Решение за провеждане на процедурата – определяне на отговорни лица и срокове	<p>Чл. 13. (1) Преди започването на консултативен процес се определя едно или повече лица от администрацията на СО, които отговарят за изработването на работен план, който включва: цели и предмет на консултациите, дейности, заинтересовани страни, канали за комуникация, срокове, необходими ресурси и бюджет.</p> <p>(2) Определените лица по предходната алинея регистрират и обобщават всички постъпили мнения</p>	Нормативният текст съответства на стандарта.	Във всяка от ресорните дирекции има определени лица, които отговарят за подготовка на документация за провеждане на обществената консултация, изпращане на информация към Портала за обществени консултации на СО с данни за сроковете на консултацията.	Практиката отговаря на стандарта. Необходимо е да се провеждат подкрепящи обучения и предоставят материали, които да улесняват представители на администрацията, ангажирани с тази дейност. (Използване на единен формат за планиране на консултация в различните ѝ етапи, например).	Няма данни за подобряване на административния процес по провеждане на обществените консултации. Необходимо е да се заложи като приоритет на общината.

		и становища в процеса на консултиране, осъществяват контакт със заинтересованите страни, подготвят и публикуват необходимата информация, както и организират и избират модератор на публичните събития и срещи.				
	Идентифициране на заинтересованите страни и техните организации	Чл. 13 [...]	Липсва изрично залегнало изискването за проактивно действие от страна на Общината за установяване на контакт със заинтересованите страни и техните организации – например, искане на становища, използване на съществуваща база данни с контакти на лица със	При публикуването на информация за текущи консултации липсва информация за конкретните заинтересовани страни, чието мнение се търси, както и такива, чиито становища/експертиза са специално потърсени.	Препоръчително е Порталът за обществени консултации да се надгради с възможност за заявяване на интерес към конкретна. Също, поддържането на база данни с активни организации в различни сфери и използването на знанията им още на етап идентифициране на това кои са заинтересованите страни от консултацията ще подпомогне администрацията в този етап.	Няма промяна и надграждане с допълнителни функции на портала за обществени консултации.

			заявен интерес/експертиза за участие при консултиране на актове и политики в дадена сфера. Препоръчително е това да залегне като правило и практика.			
	Определяне на обхват, цели и очаквания за обществената консултация	Чл. 13 [...]	Няма детайлно изрично посочване на изискването за формулиране на предварителни очаквания и връзката на това с изискване с избора на формат на консултиране. И без допълнителна нормативна регулация е	Няма данни за подобен анализ, който да се извършва на етап планиране. В описанията на консултациите ¹ липсва публикувана информация за очакванията (извън „мнения, коментари, становища“), както и конкретизиране на цели/обхват (чрез конкретно оправени въпроси, по които се очакват мнения или предложения от гражданите).	В случай че на етап планиране се извършва конкретно определяне на целите и очакванията от консултацията, добре е тази информация да се публикува в съответната консултация и тя да се адаптира, съобразно поставените цели. Това ще доведе до по-структурирано и ефективно участие на гражданите.	Няма промяна в начина на комуникиране на документите предмет на обществената консултация. По отношение на Програма за София – нейните елементи са допълнително развити като приложения, като не са представени отделни опростени резюмета или материали, насочващи въпроси или други, които да улеснят процеса на обсъждане.

¹ Прегледани 20 консултации на случаен принцип.

Проектът „Вход за граждани - ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на ФМ на ЕИП. Основната цел на проекта е подобряване на качеството на гражданско участие и повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

			препоръчителн о спазването на стандарта на практика.			
	Избор на методи за провеждане на процедурата	<p>Чл. 8, ал. 3 За успешно осъществяване на обществените консултации се прилагат методи и подходи, които гарантират сътрудничество и равнопоставеност между участниците, както и откритост, взаимно зачитане и уважение между тях.</p> <p>Раздел V. ДРУГИ ФОРМИ НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ</p> <p>Чл. 24. (1) За постигане на целите по чл. 2 от наредбата в процеса на обществено консултиране могат да бъдат провеждани също така и социологически проучвания, анкети, интервюта, включване в работни срещи, фокус - групи и други допълнителни форми на</p>	<p>В наредбата е изрично предвидена възможността за използване на различни методи и форми на консултации. Няма конкретизиран е и задължително за комбиниране на повече от една форма в зависимост от обхвата/сферата на акта, предмет на консултиране. Този пожелателен характер на разпоредбата създава риск от използване само на</p>	<p>Прави впечатление, че от 105 акта, подложени на обществено консултиране по реда на Наредбата от приемането ѝ досега, са проведени само 3 обществени обсъждания. Останалите 102 са публикувани на Портала за обществени консултации на СО за писмени консултации. Това потвърждава коментара по отношение на нормативно предвидената възможност, но не и задължение за комбиниране на повече от една форма на консултиране.</p>	<p>Дори и без нормативна промяна, препоръчително е прилагането на стандарта, като се натрупа опит в използване на различни подходи и на базата на това се направи анализ кои методи/подходи в кои случаи са подходящи.</p>	<p>Използват се два основни метода – писмени консултации чрез срок за становища и обществени обсъждания, когато са задължителни. Препоръчително е да се развият по-гъвкави форми за допитване до гражданите и да се използват по елементи т по-големи консултационни процеси.</p>

		консултиране на ниво идея/концепция, които не са задължителни и се организират и заплащат от вносителя на проекта за решение.	задължителнит е писмени консултации и в някои случаи живи обсъждания.			
	Определяне на времева рамка и график за провеждане на процедурата	<p>Чл. 14, ал. 2 Срокът за изпращане на писмени становища, коментари и предложения не може да бъде по-кратък от 30 дни. При изключителни случаи и изрично посочване на причините в мотивите, съответно в доклада, съставителят на проекта може да определи друг срок за предложения и становища, но не по-кратък от 14 дни.</p> <p>Чл. 21. (1) Общественото обсъждане се провежда не по-рано от 14 дни след публикуване на покана за провеждането му, освен ако в друг нормативен акт не е предвиден по-дълъг срок. В изключителни случаи общественото обсъждане се провежда</p>	Нормативно предвиденото съответства на стандартите и законовите изисквания на ЗНА относно срокове за провеждане на консултации.	От проведените консултации се констатира спазване на сроковете, заложен в наредбата.	---	Има установена добра практика.

		<p>не по-рано от 7 дни след публикуването на покана за провеждането му, като в нея се излагат причините, които мотивират изключителния случаи.</p> <p>Чл. 8, ал.(2) Обществени консултации или елементи от тях не се провеждат във време на официални празници, при провеждане на избори - в предизборния и изборния ден, а обществените обсъждания по глава IV се осъществяват в края на работното или в извънработно време в делнични дни и на подходящо за целта място.</p>				
	Ресурси за провеждане на процедурата	Чл. 6. Средствата за провеждане на обществените консултации се осигуряват от бюджета на Столична община.	Нормативно предвиденото съответства на стандартите. Добре е да се има предвид, че следва да се	Ресурсите са обезпечени от бюджета на Столична община. Няма анализ/отчет за разходите, направени специално за организирането на	Препоръчително е да се инвестира в разнообразяването на формите на консултиране, което ще гарантира по ефективно и ефикасно разходване на	Няма данни за промяна, препоръката се запазва.

		Чл. 24. (1) За постигане на целите по чл. 2 от наредбата в процеса на обществено консултиране могат да бъдат провеждани също така и социологически проучвания, анкети, интервюта, включване в работни срещи, фокус - групи и други допълнителни форми на консултиране на ниво идея/концепция, които не са задължителни и се организират и заплащат от вносителя на проекта за решение.	залагат и ресурси, свързани с разпространенето на информацията за предстоящи и текущи консултации (като кампании в социални мрежи, печатни материали и пр.) – което е част от цялостното провеждане на консултациите.	обществени консултации.	ресурсите спрямо постигнатите резултати на количество и качество на участие на гражданите.	
	Подготовка на документи, свързани с провеждането на процедурата	Чл. 15. (1) Писмените консултации започват с публикуване на единния портал за обществени консултации на Столична община на проекта на документа, заедно доклада и мотивите, предварителна оценка на въздействието, и ако има и други документи, които са разработени в хода на	Наредба отразява законовите изисквания и препоръчителните стандарти относно изготвянето на документи, разясняващи предмета на консултацията и адресиращи конкретни	Прегледът на проведените консултативни процеси чрез Портала за обществени консултации на СО сочи, че се публикува в цялост документацията, която се изисква по закон – проект на акта, проект на решение, мотиви, предварителна оценка на въздействие. В голяма част от случаите	Препоръчително е да се инвестират време и ресурси за подготовка на достатъчно разяснителни материали, свързани с предмета на консултацията, което ще доведе до по-информирано участие на гражданите във вземането на решения.	Няма данни за промяна, препоръката се запазва.

		<p>предварителните проучвания.</p> <p>(2) Мотивите, съответно докладът за приемане на нормативен акт на Столична община съдържат посочените в чл. 28, ал. 2 от Закона за нормативните актове обстоятелства.</p> <p>(3) За началото на писмените консултации по ал. 1 се публикува съобщение към гражданите и заинтересованите страни да изпращат свои становища, мнения и коментари на посочен за целта електронен и пощенски адрес. Съобщението се публикува задължително на единния портал на обществените консултации на общината, като може да бъде разпространено и с допълнителни информационни канали.</p>	<p>въпроси, по които се търси мнението на гражданите.</p>	<p>обаче документите са сканирани, а не в машинен формат, което затруднява прегледа и запознаването със съдържанието на документите.</p> <p>Липсват документи (резюме), които описват предисторията/контекст а, свързан с приемането на акта; почти изцяло липсват документи, които да извеждат конкретни въпроси от предмета на консултацията с цел насочване на вниманието на участниците към най-дискусионните части в предложените актове; липсват представени документи с допълнителна информация по темата или графично и друг тип представяне на консултацията по достъпен и лесен за четене формат, особено по отношение на различни уязвими</p>		
--	--	---	---	--	--	--

		Чл. 16. Съобщенията за предстояща конкретна форма на консултиране следва да съдържат информация за проекта на документ в подходящ и лесен за четене формат, на ясен и разбираем език, достъпна за всички обществени групи.		групи, които могат да са заинтересовани страни.		
2. ПРОВЕЖДА НЕ	Обявление на началото на консултацията	Чл. 15, ал. (3) За началото на писмените консултации по ал. 1 се публикува съобщение към гражданите и заинтересованите страни да изпращат свои становища, мнения и коментари на посочен за целта електронен и пощенски адрес. Съобщението се публикува задължително на единния портал на обществените консултации на общината, като може да бъде разпространено и с допълнителни	Нормативните текстове отговарят на стандартите.	Съдържанието на съобщенията за начало на обществените консултации включва предвидените според стандарта елементи – вносител, срок, форми, лице за контакт, имейл. Без допълнително популяризиране на консултациите и на самия портал за обществени консултации на СО обаче е недостатъчно ефективно публикуването на информацията портала. Ролята на инициатора на консултациите –	Препоръчително да се определят поне няколко допълнителни канала, които СО редовно да използва за популяризиране на предстоящи и текущи консултации. За целта е необходимо това като ангажимент да се възложи на конкретни лица в администрацията на СО. Един от ефективните начини за достигане до идентифицираните заинтересовани страни е изпращане на информация по имейл до организации на тези	Няма данни за промяна, препоръките се запазват. Използването на официалните профили на СО в социалните мрежи, в т.ч. на отделните райони е практика, която трябва допълнително да се развие. Подходящо е да се използват и други дигитални инструменти за бърза комуникация и най-вече информирание, каквато практика има СО по отношение на ситуацията с COVID-19, както и Центъра за градска мобилност.

		<p>информационни канали.</p> <p>Чл. 21 (2) Поканата за обсъждането следва да бъде публикувана задължително на единния портал за обществени консултации на Столична община, като допълнително може да се разпространи и в електронните страници на засегнатите райони, като и чрез други подходящи комуникационни канали.</p> <p>(3) Поканата съдържа дневен ред, дата, час и място на провеждане, както и лица и координати за връзка. В обявата се посочва къде могат да бъдат намерени електронно всички документи, които съпътстват обществената консултация.</p>		<p>Столична община – е да достигне до заинтересованите страни и да чуе тяхното мнение, за да вземе по-добро решение. Няма определено лице/звено в СО, което да е отговорно за популяризирането на текущи консултации.</p>	<p>заинтересовани лица и поддържането на база данни с граждани и организации, заявили интерес към консултации в определени сфери, за началото на които да бъдат информирани индивидуално чрез имейл или друг тип съобщение.</p>	
	В хода на провеждане на	Чл. 17. Всички граждани, граждански	Наредбата отразява	В преобладаващата част от консултациите на	Необходимо е информацията за	Продължава публикуването на

	<p>консултацията – насърчаване, документиране, наблюдаване и популяризиране</p>	<p>групи и организации могат да изпращат на посочения в съобщението по чл. 15, ал. 2 адрес своите писмени становища и коментари, които също се публикуват на единния портал за обществени консултации на Столична община във вида, в който са постъпили.</p> <p>Чл. 5. Освен порталът по чл. 4, Столична община може да използва и допълнителни информационни канали и форми за комуникация за популяризиране на предстоящи обществени консултации и информация, свързана с тях, които не са задължителни. Такива форми могат да бъдат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. организиране на пресконференции, информационни срещи с граждани и 	<p>изискванията на стандартите.</p>	<p>Портала са приложени постъпилите становища и коментари. Не става ясно дали при липсата на такива, становища не са постъпили изобщо или не са публикувани. Допълнително популяризиране на определени консултации се наблюдава при теми от засилен обществен интерес, които по-скоро са предмет на отразяване от страна на медиите, отколкото използване от страна на общината на медиите за насърчаване на гражданското участие.</p>	<p>резултатите в хода на една консултация да се обособи по подходящ и ясен начин – за да става ясно колко граждани и как са се включили. Усилията за насърчаване участието на гражданите и техните организации, представителите на всички заинтересовани страни следва да се полагат в хода на цялата консултация.</p>	<p>становищата и справка за тях, каквото е изискването на наредбата, но все още няма връзка с окончателно приетия документ, предмет на консултацията.</p>
--	--	--	-------------------------------------	--	--	---

		<p>заинтересовани страни;</p> <p>2. разпространение на брошури, листовки, плакати, транспаранти и др.;</p> <p>3. разпространение на информация чрез социалните мрежи и информационни портали;</p> <p>4. разпространение на информация чрез управителите на етажни собствениности, включени в регистъра на сградите в режим на етажна собственост;</p> <p>5. разпространение на информация чрез информационни табла;</p> <p>6. други подходящи форми.</p>				
3. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ	Обективен и безпристрастен анализ на получените мнения, съобразно определените цели	<p>VI. ОБРАТНА ВРЪЗКА И ОБОБЩЕНА СПРАВКА</p> <p>Чл. 26 (2) Справката включва и анализ за резултатите от процеса на обществено консултиране, в който се описват</p>	Нормативните изисквания съответстват на стандартите.	Обобщени справки за резултатите от обществената консултация невинаги се публикуват. ² В случаите, където им публикувани справки ³ , те се изчерпват с	Отговорът на конкретните предложения следва да е приложение към Обобщената справка, а не да го изчерпва. Необходимо е да се прави количествен и качествен анализ на	Не се наблюдават промени, препоръката се запазва.

² Така, например, липсва при консултацията на проект на Наредба за градската среда на СО, по която има постъпили 6 становища.

³ [Обобщена справка](#) за резултатите от консултирането на [Проекта на Наредба за прием на деца в общинските самостоятелни детски ясли, детски градини и в подготвителните групи в училищата на територията на Столична община](#)

Проектът „Вход за граждани - ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на ФМ на ЕИП. Основната цел на проекта е подобряване на качеството на гражданско участие и повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

		<p>осъществяват дейности и форми на консултиране, участниците, споделят мнения, предложения и коментари, приетите и отхвърлени предложения с аргументи за това.</p> <p>Чл. 27. Справката по чл. 26 задължително се публикува на единния портал за обществени консултации на Столична община.</p>		<p>мотивиране на отговор защо се или не се приема дадено предложение. Т.е. с т.нар. обратна връзка. Липсва обобщение на резултатите с основни изводи, основни констатации на базата на становищата на гражданите, следващи стъпки.</p>	<p>резултатите от проведените консултации, за да може не само да се постигне приемането на възможно най-доброто решение, но и да се подпомогне процесът на планиране на следващи такива консултации.</p>	
	Обратна връзка	<p>VI. ОБРАТНА ВРЪЗКА И ОБОБЩЕНА СПРАВКА</p> <p>Чл. 26. (1) След края на обществените консултации и преди разглеждането на проекта за решение на заседание на Столичен общински съвет, вносителят, подпомаган от отговорните лица по чл. 13, изготвят обобщена справка на постъпилите предложения.</p> <p>Чл. 27. Справката по чл. 26 задължително се</p>	<p>Нормативните изисквания съответстват на стандартите.</p>	<p>Невинаги се публикува. Няма данни да се изпраща индивидуално до участниците в консултацията. Липсва съобщение, която да пояснява, че няма постъпили становища в съответните случаи.</p>	<p>Препоръчително е да се положат усилия за изпращане на обратна връзка индивидуално към участниците в консултацията или на съобщение, че така обратна връзка е публикувана на портала, за да могат гражданите да се запознаят с нея.</p>	<p>Няма промени, препоръката се запазва.</p>

		публикува на единния портал за обществени консултации на Столична община.				
4. ОЦЕНКА	Преглед и оценка на участието на гражданите, юридическите лица и другите заинтересовани страни в обществените консултации	ЗР § 1. Три години след влизането в сила на този акт и на всеки три години след това Столична община извършва последваща оценка от прилагането на настоящата наредба, включително на резултатите от дейността по предоставянето на информация, провеждането на обществени консултации и партньорство с гражданите в процесите на вземане на решения. Оценката се подлага на обществено обсъждане съобразно разпоредбите на тази Наредба.	Наредбата отговаря на стандартите.	Няма данни да е проведена такава оценка.	Препоръчително е СО да организира процеса по изготвяне на последваща оценка на въздействието, доколкото заложеният в наредбата срок вече е изтекъл.	Не е започнал процес на последваща оценка, препоръката се запазва.

II. Наредби за провеждане на консултации по специфични въпроси

Съответствие на съществуващите нормативни актове със законовите изисквания за обществени консултации в специфични сфери – общински дълг, бюджет, градска среда.

НОРМАТИВЕН АКТ	НАЛИЧНОСТ	НОРМАТИВНА РАМКА - КОНСТАТАЦИИ	КОМЕНТАР/ПРЕПОРЪКА	ПРИЛАГАНЕ - КОНСТАТАЦИИ	КОМЕНТАР/ПРЕПОРЪКА	НАПРЕДЪК И ОКОНЧАТЕЛНИ ПРЕПОРЪКИ
Наредба съгласно Чл. 14, т. 4 във връзка с чл. 4, чл. 15 за Закона за общинския дълг 5.	<u>НАРЕДБА за условията и реда за провеждане на обществено обсъждане на проекти по чл. 4 и чл. 5 от Закона за общинския дълг</u>	Наредбата е приета през 2006 г. и следва да бъде актуализирана. Така например в чл. 6, ал. 2 се предвижда поканата за обществени обсъждания да се публикува в „централен и местен ежедневник най-малко седем дни преди насроченото обсъждане“, като не е предвидено публикуване на интернет страницата на Общината и използването на други модерни канали за комуникация. Съгласно Наредбата обществени	Подобно изрично изискване на формат на обсъждане не дава възможност за провеждане на дистанционни онлайн обществени обсъждания, които отговарят на съвременните дигитални инструменти, а и гарантират гражданското участие независимо от съществуващи ограничения за събиране на хора, каквато може да е ситуацията при обявена епидемиологична	Информация за провеждането на обсъждания по тази наредба се публикуват в специална подсекция на сайта на СО: Участвайте -> Обществени обсъждания по специални нормативни актове. Положително впечатление за покриване на стандартите за предоставяне на подробна информация и документация относно предмета на консултация при преглед на обявленията	Практиката отговаря на стандарта, като е необходимо допълнително популяризиране извън сайт на общината, както и предвиждане на онлайн формати на провеждане на обсъжданията.	Няма данни за промяна, препоръките се запазват. Необходимо е по-ясно популяризиране и допълнително уреждане на онлайн обществените обсъждания.

		обсъждания се провеждат само чрез физическо събиране на участващите в сградата на Общината.	обстановка.	за обсъждания по реда на тази Наредба. ⁴		
Наредба за ред за провеждане на публични обсъждания във връзка със Закона за устройство на територията (ЗУТ)	<u>НАРЕДБА за реда и начина за провеждане на обществени обсъждания в областта на пространственото развитие и устройството на територията на Столична община</u>	Наредбата урежда реда на провеждане на обществени обсъждания задължително по ЗУЗСО и ЗУТ. Освен задължително обсъждане под формата на дискусия са уредени и два допълващи метода – допитвания и професионални консултации. Подробно са регламентирани процедурите за провеждане на различните методи на обществено консултиране. Неясно е обаче препращането към Закона за обществените поръчки в чл. 13, ал. 4. Законът за обществените поръчки урежда коренно	Нормативните правила съответстват на законовите изисквания и детайлизират формите и етапите на участие на гражданите при решаване на въпроси, свързани с развитието на градската среда.	Положителна практика е разработеният регистър за заявяване на интерес/експертиза по дадена област от пространственото развитие на общината, който дава възможност за получаване на информация по предстоящи и текущи консултации. Положително е и обособяването на специална подстраница Обществени обсъждания на сайта на НАГ – по достатъчно видим и ясен начин.	Препоръчително е от основния сайт на СО да има препратка към подстраницата Обществени обсъждания на страницата на НАГ особено по отношение информираност и достъпност до регистъра за заявяване на интерес към области на обсъждане.	Няма надграждане на онлайн портала за обществени консултации. Необходимо е да се направи ясна връзка между актуалните обсъждания и по общата, и по наредбата по ЗУТ.

		различни обществени отношения и препращане към него не е подходящо.				
Наредба за ред за провеждане на публични обсъждания във връзка със Закона за публичните финанси	<u>Приложение № 1 към чл. 29, ал. 5 и чл. 44, ал. 4 на НАРЕДБА за условията и реда за съставяне на бюджетната прогноза за местните дейности за следващите три години, за съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на бюджета на Столична община</u>	Съгласно Закона за публичните финанси проектът на бюджета и годишният отчет за изпълнение на бюджета следва да се приемат след обществено обсъждане по ред определен от общинския съвет.	В приложение 1 към Наредбата са описани основните елементи на обсъждането, като липсва изискване за това: <ul style="list-style-type: none"> - Къде се публикува проекта на бюджет; - Какви разяснителни документи към него се прилагат; - Как се дава обратна връзка на постъпилите предложения и как се прави анализ на проведената консултация. Не е предвидена и гъвкавост по отношение на форматите на обсъждане на проекта бюджета и	Наличието на пропуски в нормативната база води до непроследимост на мястото, където се публикува проектът на бюджет, както и липса на информация, поднесена по подходящ за гражданите начин, така че да могат да участват информирани в обсъждането. Добра практика е определянето на бюджет, който да бъде разходван за предложения, направени от гражданите и техните организации. Подобни практики обаче трябва да гарантират прозрачност, сигурност и ефективност на процеса по разходване на бюджетните средства.	Необходимо е да се предвиди разработването и прилагането на практики от т.нар. граждански бюджет, както и използването на съвременни инструменти за събиране на предложения от гражданите. Необходимо е да се предвиждат ясни правила, достъпни форми за включване и засилено популяризиране на тези консултативни процеси сред обществеността.	Няма промяна, препоръките се запазват.

отчета за неговото изпълнение – чрез използване на съвременни дигитални инструменти. Няма достатъчно гаранции за разпространяване на информация по подходящ начин и чрез достъпни до хората канали за предстоящото обсъждане на проекта на бюджет (налице е само изискване за публикуване на информация в два столични ежедневника и изпращане на покана до заинтересовани страни). Препоръчително е описаните пропуски в процедурата за провеждане на обсъждания да се отстранят.

III. ОБОБЩЕНИЕ – КОНСТАТАЦИИ И ПРЕПОРЪКИ

Спецификата на Столична община в сравнение с другите общини я поставя в положение на водеща в развитието както на нормативните и стратегическите й документи, така и по отношение на подходите и инструментите, които използва в практическо им прилагане. В същата степен това важи и за консултирането на нормативните и стратегически документи на Общината или, иначе казано, за практическото прилагане на съществуващи норми за гражданско участие на територията на Столична община.

В резултат на направения анализ могат да бъдат направени следните изводи:

1. НОРМАТИВНА РАМКА

Нормативната рамка до голяма степен отговаря на стандартите за гражданско участие. Необходимост от осъвременяване има при две от наредбите за обществени обсъждания по специфични въпроси (за общинския дълг и за бюджета). Основните препоръки са в посока:

- предвиждането на съвременни инструменти за провеждане обсъждания, събиране на предложения и коментари от гражданите като задължителни начини за включване на гражданите;
- залагането на гаранции и ясни минимални изисквания за популяризиране на предстоящи и текущи консултации в т.ч. отговорни лица/звена; канали, които използва общината;
- подходящи начини за заявяване на интерес от страна на гражданите.

1.1. НОРМАТИВНА РАМКА - ОКОНЧАТЕЛНИ ПРЕПОРЪКИ

➔ **Уредба за използване на дигитални инструменти** - с оглед развитието на дигиталните инструменти и същевременно необходимостта от регулиране на използването им като официални канали на общината за консултиране с гражданите е препоръчително съществуващата Наредба за провеждане на обществени консултации на територията на Столична община да бъде надградена. Приложение към настоящия файл са разработените Правила за

използване на дигитални инструменти, които могат да бъдат приети като самостоятелен документ или да послужат като допълнение на съществуващите наредби – общата и специалните такива.

- ➔ Подобряване на популяризирането на обществените консултации – част от надграждането на съществуващата нормативна уредба следва да включва и въвеждането на минимални, по-високи от сегашните, изисквания за използването на информационни канали и подходи при популяризирането на обществените консултации. Заедно с това следва да бъде изрично заложено и предвиждането на бюджет, който да обезпечи такива дейности.

2. ПРАКТИЧЕСКО ПРИЛАГАНЕ

По отношение на практическото прилагане на нормативните изисквания се забелязва по-ниска степен на съответствие със стандартите и добрите практики за провеждане на обществени консултации. Най-сериозни пропуски се констатираат по отношение на:

- документацията, съпътстваща дадена консултация – формат, адаптираност за гражданите, конкретизиране на въпроси, по които се търси мнението на гражданите;
- популяризиране – каналите, по които се популяризират текущи консултации и начините, по които се достига до различните заинтересовани страни се свеждат най-вече до сайта на Столична община и НАГ по отношение на градското планиране.
- обратна връзка за резултатите от консултативния процес – на практика анализ на резултатите от консултацията не се прави в по-голямата част от случаите, което води до изпускането на възможността така да се насърчава участието на гражданите в следващи консултации – виждайки, че има смисъл от участието им.

Препоръчително е осъвременяване на подходите за поднасяне и разпространение на информация – чрез използване на кампании в социалните мрежи, различни комуникационни канали и дигитални инструменти.

2.1. ПРАКТИЧЕСКО ПРИЛАГАНЕ – ОКОНЧАТЕЛНИ ПРЕПОРЪКИ

- ➔ Съвременни онлайн и офлайн инструменти – практиките включват използването на социални мрежи за споделяне на информация за текущи обществени консултации. Все още обаче не се използват като активен канал, включително чрез структурирани кампании, които да насърчат участието на гражданите в обществените консултации. Такива могат да бъдат – използване на видео съдържание, банери и постери на обществени места, медийно отразяване на темата и пр.
- ➔ Свързана с консултацията информация – необходимо е адаптирането на материалите за съответната консултация и популяризирането на резултатите от участието на гражданите, в т.ч. окончателното решение, да бъдат обединени на едно място – там, където гражданите и организацията са разбрали за

Проектът „Вход за граждани - ФГУ за подобряване на обществените консултации в общините“ се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на ФМ на ЕИП. Основната цел на проекта е подобряване на качеството на гражданско участие и повишаване на гражданската култура и обществена активност на местно ниво.

консултацията. Допълнително, такава информация следва да се изпраща и към участвалите в консултацията, в случай че предоставят свои данни за контакт за това.

3. ЦЯЛОСТ НА ПРОЦЕСА

Обществените консултации далеч не се изчерпват с публикуването на проекта на акт на сайта на общината за определен срок. Процесът включва влягането на усилия и ресурси от етап планиране до етап обратна връзка. Необходимо е да се направи допълнителен анализ по отношение на ангажираните с провеждането на процеса на консултиране лица, необходимостта от оказване на техническа и експертна подкрепа на тези лица в процеса на организиране на консултациите, тяхното популяризиране и публично отчитане.

3.1. ЦЯЛОСТ НА ПРОЦЕСА – ОКОНЧАТЕЛНИ ПРЕПОРЪКИ

Последваща оценка на въздействието от съществуващите наредби, които уреждат провеждането обществени консултации на територията на Столична община, е необходима стъпка в анализа на цялостния процес по консултиране с гражданите. Тя следва да обхване всички елементи – и документално, и практическо спазване на предвидените правила, както и тяхното съответствие със стандартите и съвременните изисквания за обществено развитие, в частност – на гражданското участие. Необходимо е в този процес да бъдат въвлечени максимално много и различни заинтересовани страни, включително такива, които не са участвали в консултативни процеси на общината до момента, за да бъдат направени и съответните препоръки за развитие на нормативната рамка и практики.